

Η κοινωνική προσφορά του Ορθοδόξου Μοναχισμού (Χρίστος Κρικώνης, Ομ. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση:<http://bitly.com/1Mv1JXz>]

Ο Ορθόδοξος Μοναχισμός δημιουργός-παράγων πνευματικής και κοινωνικής προσφοράς

Ο Μοναχισμός αποτελεί φάρο ορθοδόξου πίστεως και προβολής μοναχικής πνευματικότητας που ανυψώνει από το πρόσκαιρο στο αιώνιο και οδηγεί τους πιστούς από τον κόσμο στον Θεό. Αποτελεί ακόμη κιβωτό αγιασμού των πιστών, πηγή σοφίας και ιστορικών πληροφοριών τόσο για την ίδια την ιστορία του, όσο και για την εθνική μας ιστορία και τις σχέσεις με τις άλλες ορθόδοξες χώρες των Βαλκανίων, της Σερβίας και της Ρωσίας. Παράλληλα αποτελούν τα θρησκευτικά καθιδρύματα ηθικής και πνευματικής ακτινοβολίας και πολιτιστικά μνημεία. Σχετικώς ο Μακαριστός Οικουμενικός Πατριάρχης Δημήτριος εφρόνει ότι «εκ των βράχων τούτων (των Μετεώρων) και του Αγίου Όρους ετράφησαν πνευματικώς γεννεαί πολλάί, εξ αυτών θα τραφούν και οι σημερινοί άνθρωποι, οι οποίοι κατανοούν πλέον ότι δεν δύνανται να ζήσουν “επ’ άρτω μόνον”. Ο λαός της Ελλάδος και η Εκκλησία του καλούνται να είναι σήμερα εκείνοι που θα περισώσουν και μεταδώσουν το λησμονημένον τούτο πνεύμα, και δεν αμφιβάλλομεν ότι θα εκπληρώσουν την αποστολήν αυτήν»**[12]**.

Σήμερα ακόμη ο Ορθόδοξος Μοναχισμός με τα μοναστήρια του δεν αποτελεί μόνο ανεκτίμητο αρχιτεκτονικό, καλλιτεχνικό και κειμηλιακό θησαυρό, αλλά σημειώνει μια σημαντική πνευματική ακμή και αναγέννηση, όπου νέα πρόσωπα -μοναχοί και μοναχές- με ανώτερη μόρφωση και πνευματικές αναζητήσεις, με αξιόλογες συγγραφές και αξιοζήλευτες δραστηριότητες, στελεχώνουν τα μοναστήρια και υπόσχονται βασίμως μεγαλύτερη πνευματική καρποφορία. Και με αυτό τον πνευματικό, ασκητικό και δημιουργικό τρόπο ζωής τους απαντούν στα σύγχρονα υλιστικά ιδεολογικά και κοινωνικοφιλοσοφικά ρεύματα.

Απ' όλα αυτά προκύπτει η αναμφισβήτηση τεράστια πνευματική και κοινωνική προσφορά για την ορθόδοξη Εκκλησία και το ελληνικό έθνος, αλλά και κατ' επέκταση για τον κόσμο όλο. Γι' αυτό και αναμένει αλλά και δικαιούται τον σεβασμό, την αναγνώριση και την εκτίμηση όλου του κόσμου.

Εν τέλει ο Κοινοβιακός μοναχισμός (γενικά του Αγίου Όρους, των Μετεώρων, αλλά και άλλων περιοχών) διέσωσε το πρότυπο της ελληνορθόδοξης κοινωνίας μας, διότι απέβη τόπος καταφυγής αρχόντων και αρχομένων, κληρικών και λαϊκών, επιστημόνων διαφόρων ειδικοτήτων και χώρος αναγεννήσεως και πνευματικής τροφοδοσίας της όλης ζωής. Στα μοναστήρια με τον κοινοβιακό τρόπο λειτουργίας τους διεσώθη η ενότητα της πνευματικότητας και κοινωνικότητας. Μέσα στα μοναστικά κοινόβια συνειδητοποιείται απόλυτα το γεγονός ότι ο Χριστός δεν καταργεί την βιοτική μας διάσταση, αλλά την αγιάζει και μας ενώνει

με το Σώμα του για να μεταμορφωθεί σε «πνεύμα» με την προσευχή και την λατρεία όλη η ζωή μας.

Η ησυχαστική παράδοση της Ορθοδοξίας, που είναι η χριστιανική πνευματικότητα στην αυθεντικότητά της, είναι αυτό που διασώζεται στην μοναστική ζωή. Οι μοναχοί καθώς αναχωρούν απ' τον κόσμο στην έρημο στερούνται πολλών αγαθών, που απολαμβάνουν όσοι ζούν μέσα στον κόσμο όπως του γάμου, των υλικών αγαθών - πλούτου, της αυθαιρεσίας κ.λπ. Η διαβεβαίωση των Μοναχών να τηρήσουν τις τρεις βασικές αρετές, την αγαμία, την ακτημοσύνη και την υπακοή είναι η κυριώτερη προϋπόθεση για την υπόσχεσή τους και την μοναχική κουρά. Στην ασκητική ζωή η ησυχία αποτελεί όρον απαραίτητον για την επίτευξη της τελειότητας, της εσωτερικής ησυχίας με την συναφή της εξωτερική ησυχία. Μέσα σ' αυτό το περιβάλλον, της απόλυτης ησυχίας, οι μοναχοί αναζητούν αλλά και γίνονται μέτοχοι της πνευματικής εμπειρίας. Αυτό είναι και το βαθύτερο νόημα του ορθοδόξου μοναχού. Σ' αυτό το περιβάλλον το Αιώνιον εισέρχεται στην σφαίρα του παροδικού και το παροδικόν υψώνεται μέχρι το Αιώνιον, ώστε τα δύο αυτά «συγχωνεύονται σε μια ενότητα όπως το τραγούδι και το ψάλσιμο»**[13]**.

[Συνεχίζεται]

12. Τα Άγια Μετέωρα, τ' άπαρτα Κάστρα της πίστης και της Ρωμηοσύνης, στο έλεος της «τουριστικής αξιοποίησης», εκδ. Ι. Μ. Αγίων Μετεώρων, Μετέωρα 1995, σ. 8. Βλ. και Διονυσίου, μητροπολίτου, Τα Μετέωρα, εκδ. Α', Αθήναι 1976.
13. Ν. Λούβαρη, Νοσταλγικές περιπλανήσεις, σ. 13.